

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția. Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiin pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiin, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Conferența dela Reghin.

După deschiderea conferenței parochul local dl Duma salută pe comisariul cons. și pe învățătorii întruniți și le dorește succes bun în lucrările ce-i preocupă. Constituindu-se biroul, se aleg de notari *Michail Todea* și *George Cazan*, și de membrii verificători *Ioan Duma* și *Ioan Borșan*.

Notariul zilei cetește catalogul și se constată a) din protopopiatul Reghinului prezenți 17 învățători și directori școlari, absenți 9. b) din al Mureș-Oșorheiului prezenți 2, absenți 7 inși. Fiind numărul celor absenți prea mărieșor, se decide a se recerca V. Consistoriu ca deoparte să aplice celor absenți fără motive binecuvântate, pedepse cuvenite; de altă parte cât pentru părțile cercului Reghin, se fixeze un termen de întrunire mai timpuriu.

Comisariul prezintă „Instrucțiunea pentru conducerea și decurgerea conferențelor” și se ia spre știre și acomodare.

Să stăturește programul lucrărilor: 1. Chestiunea esamenelor dela finea anului școlar. 2. Declamarea poeziei „Toporul și pădurea” și în legătură cu această discuția asupra declamațiunii în școala populară. 3. Prelegere practică despre metropolitul Sava Brancovici. 4. Curenții.

Sedința II.

Sa deschis la orele 3 p. m. Punându-se la ordinea zilei chestiunea examenelor, învățătorul *Ioan Borșan* cetește operatul seu, cu elaborarea căruia de mai nainte a fost însărcinat din partea comisariului consistorial. Inv. Borșan, espune în liniamente generale unele din momentele, ce sunt a se observa la ținerea examenelor anuale.

Directorul școlar, parochul *Grigoriu Nicodă*, luând cuvântul pune deosebit pond pe măsurile, ce sunt a se lua pentru participarea părinților la examene, alegându-se o zi corăspunzătoare referințelor locale și atrăgându-se din partea preotului atât comitetului cât și poporului în biserică de timpuriu atențiunea asupra examenului și a însemnătății sale. Cere să se întocmescă pentru public un loc corăspunzător, ca se nu conturbe decursul examenului și admite, ca întrebări se pue chiar și părinții copiilor, dar fiind acele greșite din punct de vedere pedagogic, se le îndrepteze învățătorul.

După unele scurte observări, ce sau mai făcut, comisariul Dr. *Elie Cristea* espune vederile și cunoștințele, ce și le-a câștigat asupra acestei chestiuni, în următoarele.

Examelele.

Examelele publice dela finea anului școlar sunt o instituție veche, introdusă deodată cu introducerea instrucțiunii publice. Deatunci au ramas în us până în zilele noastre.

Intre motivele, din cari s'au introdus, cu deosebire 2 meriti amintire și considerațiune mai de aproape.

Deoparte în timpurile mai vechi școala nu se bucura în măsura de azi de sprijinul organelor statelor. Era un timp, când nu era introdusă obligativitatea învățământului, ci sta în voia părinților, se și dee copii la școală sau nu. Intre astfel de împregiurări de sigur multe sale de învățământ rămăneau gôle. Cei ce au dorit progresul și luminarea poporului s'au cugetat deci la anumite mijloce de atragere și astfel au introdus așanumitele „probe publice”, examenele.

Aceste examene au fost împreunate cu festivități strălucite, ca astfel să atragă și „amăgescă” în școală cât mai numeros public și în special pe părinți. Cu acele ocațiuni se împărțiau apoi premii, căutând a măgulă vani-

tatea părinților; cu un cuvânt întreg actul sărbătoreșc țintea într'acolo, să captiveze pe părinți, ca se și trimită copiii la școle, și se capete voie a-i instrua. Scrisorile de probă, desemnurile, erau făcute pe propise și hârtie încadrate în figuri frumoșe, adeseori în forme aurite, erau așezate pe mese împodobite cu flori, în jurul cărora ocupa loc elita comunei, carea lua și admira produsele tinerimei, spre a stîrni astfel învidie în inima părinților, a căror fii n'au ajuns a fi lăudați de hotvôleul locului.

Aceste apucături au putut avea atunci și pot avea și azi folosul lor practic, dar cu toate aceste exagerările sunt inadmisibile și împreunate cu pagube; și tocmai de aceea mulți bărbați de școală cer delăturarea examenelor, susținând că sunt nisce lucruri, cari și-au trăit traiul și au devenit superflue, mai ales după-ce obligativitatea instrucțiunii e basată pe legi pozitive.

Noi însă susținem, că legea încă nu este garanție suficientă pentru a asigura mersul regulat al învățământului și al cercetării școlilor. Experiența de toate zilele e dovadă eclatantă despre această. Deci ținem de necesar — fără a încuviința abuzurile — susținerea examenelor și din motivul indicat, mai ales la toate acele școle și institute, a căror scop publicul mare încă nu-l cunoște, dar a căror susținere și înflorire este o necesitate socială și națională.

Poporul nostru este încă în multe părți puțin conșcui despre foloșele școlei și de aceea simte o deosebită greutate, când este necesitat a lua copilul seu dela gâsce, viței ori vite, dela plug și alte lucrări economice și a-l dala școală. Tocmai de aceea plângerea organelor noastre din parochii, că cercetarea școlilor progresază tare anevoios, este generală.

Intre astfel de împrejurări cele văzute în decursul unui examen bine condus și succes pôte contribui mult la înduplecarea multor părinți, ca pe viitor se și dee și ei copii la școală, ca se-i vadă și pe ai lor rostind rugăciuni frumoșe, poeziore și povestiri instructive, cântări și declamațiuni atrăgătoare etc.

De altă parte se intenționează, ca susținătorii școlilor prin esmișii sei la examene să se convingă despre modul, cum a îndeplinit învățătorul datorințele chemării sale, și de ce educațiune și instrucțiune s-au împărțit elevii încredințați conducerii sale, în decursul unui an școlar.

În timpul mai nou s-au ivit mulți pedagogi, cari nu dau nici acestui moment vr'o însemnătate deosebită și cer sistarea examenelor.

Vederile acestora se reasumă în următoarele.

La examene se întâmplă des, că învățătorii, voidn a mai arăta mult ca și cât se cere, se produc cu lucruri din clase superioare, și pregătesc astfel pe băieți ca pentru o producțiune, perzind din vedere scopul școlei. Acesta n'ar face-o, de n'ar fi examene publice.

Examelele împedecă mersul învățământului cu aceea, că elevii și învățătorul se ocupă o mulțime de timp cu pregătirile pentru examen: scrisori de probă, desemnuri, caiete curate etc., cari n'au nici un scop instructiv, nici educativ, scurtând astfel timpul de instrucțiune.

Să fac adeseori spese cu aranjarea examenelor și se pune în mișcare un aparat întreg.

Examelele au adeseori influință demoralizătoare, susțin ei mai departe.

Învățătorul e adus într'o situațiune grea. Vine mama înpopoțonată a cutărui băiat în sală, cu nerăbdare așteptă momentul, ca să fie provocat și „odorul” ei; ba dacă nu se

întâmplă curând, îl rôga chiar pe președintele examenului să-l provôce. Odorul — ce-i drept — n'a învățat nimic în tot decursul anului, dar învățătorul îi formulază acum niște întrebări ușore, așa încât să-l pôtă dimite cu un „bine, sezi!” Acest băiat își formeză acum o idee curioșă despre caracterul învățătorului, care în decursul anului nu i-a putut zice o vorbă bună. Starea sufletescă a băiatului se conturbă, căci învățătorul i-a apărut până acuma cu totul altcum; ér dealtă parte mama nu va cuprinde faptul, cum de băiatul ei, care a respuns la examen între aplause generale, are în testimoniu tot calculi răi?

Și dacă învățătorul nu pucește astfel, se nasc conflicte între el și părinți, cari presupun, că copiii lor au fost neîndreptățiți.

Mai afirmă, că învățătorul pregătesce pe elevi nu din materialul prescriș în planul de învățământ, ci îi instruază cu lucruri, cari plac mamei, și moșului etc. și preste tot publicului laic, care cere de regulă mai mult și astfel se îndopă bietul băiat cu lucruri mai presus de priceperea sa.

De aceea mulți pedagogi au cerut sistarea lor, ér la noi pedagogul helvețian *Vernaleken*, care a stat în serviciul guvernului austriac, a cerut în o scriere a sa încă la 1851, ca examenele publice anuale din școlele populare să fie numai festivități de încheierea anului. În Austria și Germania s'au și sters de ani de zile.

Nu începe îndoelă, că cele indicate și multe alte scăderi obvin la multe școle. Cu toate aceste abuzurile ce se fac nu îndreptătesc delăturarea instituțiunii ca atare.

Fapt este, că susținătorii școlei nu pot numai din examene se câștige o iconă fidelă despre viața internă a școlilor și despre rezultatul obținut.

În scopul acesta se recere o visitațiune sistematică prin esperti specialiști. Dar totuși examenele publice, ținute înaintea susținătorilor școlei, a autorității școlare, înaintea părinților etc. au o influență bună atât asupra învățătorului cât și a elevilor.

Pentru elevi constatarea publică a rezultatului de un an va fi o împintinare spre diligență, și întărire a încrederei în sine; ér pentru învățător o mângăere, văzându-se ostenelele sale de preste an recunoscute și prin complăcerea celor prezenți.

Dar chiar și părinții doresc să și completeze vederile lor despre copii și despre capacitatea lor, spre a se știi orienta cu privire la creșterea lor din viitoriu.

Părinții, văzind misuințele învățătorilor pentru luminarea copiilor lor, se interesază mai mult de școală și de învățător și se decid mai ușor la suportarea speselor pentru susținerea școlei.

Examelele sunt bune și pentru autoritatea școlară. După referințele noastre de azi organul central bisericesc nu pôte visita toate școlele prin esperti, cari se iee privire amănunțită în mersul lucrurilor nici chiar odată în decursul unui an. Astfel examenele publice suplînesc încâtva controlul public și ori-cât s'ar obiecționa, că examenele ne pot duce în erore cât pentru succesul instrucțiunii — totuși un ochiu ager și expert și din examen, din întrebări, din respunsuri, din ținuta elevilor etc. pôte să și formeze o idee corăspunzătoare despre modul, cum și-a împlinit învățătorul chemarea.

La noi în țără există un curent neprielnic susținerii examenelor publice. Chestiunea a preocupat toate reuniunile învățătorilor de stat, în urma decisiunii luate de reuniunea din comitatul Vas, care a cerut comitetului central se întrevină la guvern pentru sistarea examenelor, din motivul că în forma

de azi nu contribue la cultura generală, reduc autoritatea învăț. etc. Din 45 reuniuni, cari au debătut chestiunea

a) 4 s'au pronunțat pentru susținere.

b) 22 le-au aflat păgubitore și cer stergerea lor.

c) 18 au cerut înlocuirea lor cu pure festivități pentru încheierea anului. Opiniunea din urmă au acceptato și unele Reuniuni romano-cat. *)

Cu toate aceste se află și între Unguri bărbați, cari susțin examenele.

Așa profesorul gimnasial *Toth Kálmán*, care în o broșură de 37 pag. a studiat obiectul examenelor arătând, cum stă această chestiune în Anglia, Franția, Germania etc. Acesta ajunge în fine la convingerea, că examenele sunt bune și astfel susține ordinațiunea ministrului de culte dela 22 Iuliu 1876, în parte identică cu dispoziția din Regulam. nostru școlar. Eată ordinațiunea: „La finea fie căruia an se ține esamen public, deoparte, ca se câștige părinții și publicul interesat idee înmediată despre spiritul instrucțiunii din școală; de altă parte și mai ales, ca elevi, ajunși a termina o parte unitară a studiilor, se aibă ocaziune și îndemn a privi cele învățate din diferite puncte de vedere”.

Ear regulamentul nostru școlar dispune în § 103: „Spre a face părinților cu puțința a constata mai cu înlesnire, încât școala își împlinesce misiunea și pentru a stîrni un interesat mai mare și mai general pentru instituțiunile școlare, se va ține la finea fiecărui an școlar un examen public.”

Drept aceea la noi nu pôte fi vorba de sistarea examenelor, ci din contră trebuie să căutăm a delătura numai eventualele defecte observate; ér examenele a le întocmi astfel ca se fie și ele nisce instituțiuni puse în serviciul progresului școlar.

Reușirea examenului atârna dela decursul instrucțiunii de preste an. Deci cum se va sămăna, așa va fi și secerișul. O deosebită atențiune însă trebuie dat repeșirii materialului percurs.

Înainte de încheiere e necesar să se facă în școală repetiție generală din fiecare obiect; dar nu cu scopul a percurge în grabă minușisitățile obiectului, ci spre a înțelege corect noțiunile principale și spre a cuprinde mai ușor legătura sistematică dintre ele. După această repetiție fiecare învățător trebuie să fie în clar cu judecata sa asupra elevilor, pe care o mai pôte completa în conferența învățătorască pe basa vederilor descoperite reciproc, unde sunt mai mulți învățători. Apoi urmază examenele. Cât pentru materialul și sistemul lor trebuiesc considerate din cele percurse numai o parte de materii înrudite și mai ales astfel de teme și întrebări trebuiesc puse, cari se dee elevilor ocaziune a și da sama despre cunoscințele câștigate în legătură mai mare. Mai mult nici că se pôte, căci e imposibil a percurge în un esamen tot materialul și nici pe elevi nu i pôtă mortifica cu un lucru așa greu și obositor. În celelalte se va putea lua privire în tabela materiei percurse.

Spre a nu se întâmpla, ca învățătorul să propue în decursul anului numai partea de materie admisă la esamen, prof. sem. Dr. *Stroia*, cere în tractatul seu publicat în „Fôia pedagogică” din a. c. că nu învățătoriu, ci alți factori (comitetele parochiale cu preoții) se stabilescă

*) Vezi cele ce s'au scris în acest obiect în „Biserica și Școala” din Arad, dela Nr. 37/899 încoace. Învățătorii din diecese sunt cu deosebire preocupați de întrebarea: cine se pue întrebările în examene? comisariul ori învățătoriu? Reuniunile învățătoresști tocmai discută această temă. —

obiectele, ce au se vină la examen, precum și partiile, ce au a se lua, firesc în conțelegere cu învățătorii.

A pune întrebări în examen putem admite ici coala cel mult comisariului și unor omeni competenți în chestii de pedagogie, dar rolul principal în această privință trebuie să-l aibă învățătorul, care mai bine își cunoaște școala.

Un astfel de examen făcut cu observarea celor de mai sus, deși nu va fi o iconă completă despre starea școlii, totuși va oferi celor experți ocaziune a avea o idee bună despre întreaga situație, aflând întrucât elevii știu cele propuse, întrucât încep ceea ce răspund și întrucât au trecut în sângele lor cunoștințele câștigate, căci numai aceasta garantează trăinicia lor.*)

Pe baza acestora conferința concludă:

Pentru școlile noastre populare se susțin examenele publice dela finea anului școlar. Examenele deoparte sunt bune spre a se convinge publicul, care susține școlile, despre spiritul instrucțiunii. De altă parte contribuie a scoate la iveală foloșele școlii și a îndupleca astfel pe mulți părinți a-și da copiii la școală, a-și instrui și cultiva.

Fînd bine întocmite măresc autoritatea și respectul învățătorului în fața părinților și a poporului, care, vîzînd, că învățătorul se interesează de un părinte de copii și se ostenește pentru ei, se decid a jertfi mai ușor pentru acoperirea trebuințelor școlii.

Și examenele sunt un fel de control public, întrucât autoritatea școlară poate să-și formeze o idee despre împlinirea datorințelor subalternilor săi.

Din ele părinții elevilor își pot completa vederile lor despre capacitatea copiilor și se pot orienta în privința creșterii lor ulterioare.

Examenele sunt pentru elevi momente de împintinare pentru mai multă diligență și măresc încrederea în puterile lor.

Ear pentru învățător complăcerea autorității prezente și a publicului asistent este o mîngiere și o răsplătire a ostenețelor din cursul anului.

Pe lângă acestea conferința ține în interesul progresului școlar, introducerea unei vizitațiuni sistematice a școlilor noastre prin bărbați de școală specialiști și experți.

Înainte de examen se se facă repetiție generală cu materialul cursului.

Pentru examen se designează de cei competenți numai 2—3 obiecte, făcîndu-se un program anume.

În examen nu se ia nimic nou.

Învățătorul, punînd întrebările, se lasă pe elevi a răspunde pe larg, spre a se vedea cum cuprind ei materialul, și se-și potă desvolta mersul gîndirilor lor.

Să se întrebe — după puțină — fie care elev.

Întrebările le pune de regulă învățătorul, și numai ici coala, comisarul și alți bărbați vîrsați în cele pedagogice.

La examinare se urmărește metoda concretă cu cei mai mici, cu cei mai marișori se poate folosi și metoda abstractă.

Să recomandă învățătorilor a asista la examenele din apropiere ale colegilor și a-și face la întruniri speciale observări și îndreptări binevoitoare. (Va urma)

Autonomia catolică.

Congresul pentru autonomia catolică se va întruni în ședințe numai în Ianuarie, anul viitor, deoarece până atunci mai mulți membri sunt ocupați în delegațiuni, er în Decembrie trebuie să se facă preparativele necesare.

Conferința din Făgăraș.

(Urmare.)

— Ședința I la 14/26. Oct. 1899 —

3. Ioan Paicu este pentru susținerea examenelor în școlile noastre confesionale populare.

La examinare învățătorul se designeaza materialul, pe elevi însă se-și provoacă comisariul dela examene, ca examenele să nu potă degenera la formalități goale. De aceea

* Vezi. Dr. Ioan Stroia: „Examenle școlare” în „Folia pedagogică” Nr. 1, 2, 3 și 4 din 1899.

W. Rein: „Encyklopädisches Handbuch der Pädagogik”.

Dr. G. A. Lindner: „Handbuch der Erziehungskunde”.

Waldfapfel I. „Magyar Paedagogia” 1897.

e de lipsă ca învățătorul să dea comisariului conspectul materialului cursului.

Deoarece într-o zi se fac 2 și 3 examene în diferite comune, învățătorii va trebui să întrevină în continuu cu dese întrebări.

„Observ, că tema acesta s'a mai lucrat și în foia pedagogică”, de unde a împrumutat și prelegătorul.

4. Nicolau Aron reflectează mai întâi la partea din urmă a vorbirii tocmai rostite; ori unde se se fi publicat această temă, lucrării din cestiune a învățătorului Borcoman nu îi se poate denega originalitatea.

Cu privire la cestiunea însăși observă că a face bune examene este o măiestrie. Învățătorul se întrebe rar, se nu se mestece în răspunsurile elevilor, ca să eșă la ivelă individualitatea lor.

Întrebați se fie toți elevii, căci rămînd careva neîntrebat, se naște resens și amărăciune și la elevi și la părinții acelor.

5. Visarion Stelea, este pentru întrebări mai dese, ca să nu apară tot răspunsul ca o papagalizare, altcum răspunsul elevului îl regulază și întrebările învățătorului. Când elevul va rătăci, atunci învățătorul trebuie să întrevină.

Față cu Comșa susține că elevului trebuie să-i dăm din matematică și reguli. Alt cum este de părerea, că comisariul se dea numai materialul, întrebarea se o facă învățătorul. Lucrarea a fost bună și proprie.

6. Nicolau Russu susține părerea, că învățătorul se nu întrebe de loc, el se dea numai materialul în conspect, toate celelalte se le facă comisariul și respective publicul.

7. Învățătorul Traian Cerbu se ridică contra cuvintelor auzite dela Paicu că ar fi învățători cari fac escamatorie cu examenele anuale, anume spun elevului cutare și cutare, din ce material va fi întrebat. Asemenea învățători nu sunt în această conferință. Susține că tema a fost bine lucrată.

8. Mateiu Mateiu este contra prelegătorului în punctul ținerii examenului de probă. Prin această ajungem tocmai contrariul, băgăm frică în elevi, îi facem perplesi.

Cu privire la examinare, este de părere că materialul se fie designat de către comisariul, întrebarea se o facă învățătorul.

Spre a se evita eventualele abuzuri din partea comisariului și din a învățătorilor, la fie-care examen se ia parte 2 învățători din tract, aceștia se însoțesc pe comisariu, se-și facă notițe despre rezultatul examenelor și acestea se le aducă la cunoștința locurilor competente.

9. Ioan Savu se ocupă cu partea formală a ceremonialului la examene: publicarea cu 2 săptămîni mai înainte, premergerea sfintei liturgii, se fie în zi de sărbătoare, se fie prezenți părinții copiilor.

În celelalte atât instrucțiunea în decursul anului, cât și examinarea se se facă în cadrul planului de învățământ.

10. Georgiu Maican este de părerea, că spre a nu da ansă la bănueli, pe baza materialului indicat în conspect se întrebe ori cine va voi, învățătorul numai se controleze mersul examenului, dacă cineva are bănueli că elevul a memoresat fără de a înțelege, n'are de cât se întrebe după înțelesul celor spuse. (Va urma.)

Judecătoriile și „hier”.

Partidul independenștilor din Oradea-mare a înaintat în cauza pedepselor dictate rezerviștilor, cari s'au anunțat la controalele militare în loc de „hier” cu „jelen”, o propunere către judecătoria orașului, de cuprinsul, ca să protesteze contra ordinațiunii ministrului Krieghammer și să ceră revocarea acestei ordinațiuni și satisfacție legală. Totodată se rîgă a-se trimite propunerea și celorlalte judecătoria pentru a-și da adheziunea la această propunere, care va avea să fie transpusă parlamentului.

Conferința din Sibiu

(Urmare)

Ședința a III-a.

Președinte: comisariul consistorial Dr. V. Bologa, notariu Al. Galea.

Ședința se deschide la 3 ore d. a. Prezenți 74 membri.

La ordinea zilei referata dlui Solomon Făgărășan, preot și inv. în Dră-

guș, asupra elaboratului prezentat de dl D. Mosora, cu privire la studiul religiunii.

Referentul observă, că și după o repetită recitare a operatului se află în aceeași mulțămire și însuflețire, cu care întreaga conferență a întâmpinat elaboratul la prima citire, pentru-că e compus cu amănunțit studiu, cu strictă logică în firul ideilor desvoltate, și pe lângă o adencă cunoștere a împrejurărilor și vieții morale religioase a poporului român. Nu-i rămâne deci, decât se felicite pe autor și se propună on. conferențe ca să-i exprime mulțămirea protocolară, pentru folositorul studiu, ce ne-a prezentat.

În legătură cu această referentul un singur adaus mai face, ca pe viitor Catechismul se se folosască ca manual ajutător în școlile noastre, cum se folosește și Istoria bibl. și se nu se escludă cu totul, precum se intenționează din unele părți.

Dl D. Lăpădat observă, că e de acord cu propunerea dlui referent, adică învățătorul se folosască manualul catechismului, dar în mâna elevului se nu se mai dea.

Cu privire la operatul dlui Mosora, observă, că prea întonează aserțiunea, că în sinul poporului nostru simțul religios-moral ar fi în decadentă. Nu stă acest lucru. Nu, cel puțin în raport cu poporele conlocuitoare. Și ca să ne convingem mai de-aprope, n'avem decât să facem o paralelă între aceste popore, și cum-păna, fără îndoială, va căde în partea poporului nostru.

Amintesc apoi dl Lăpădat diferite mijloce, ce crede corespunzătoare pentru deșteptarea și întărirea simțului religios moral în tinerimea noastră școlară. Așa d. e. cu privire la cercetarea bisericeii, copiii cei mici se fie conduși în biserică mai târziu și pentru un timp scurt. Dar acel timp scurt, pentru ei se fie deplin solemn, supravegheați strict și serios, însă cu evlavie, ca astfel se se înțipărescă în inima tinerimei sfințenia oficiului divin și a casei lui Dumnezeu.

Tot așa ora de religie se se țină în spirit deplin solemn; învățătorul se-și impună abnegațiunea cea mai înaltă, ca nici când în ora acesta se nu se irtie, se nu se lase răpit de asprime, ci totul se conducă cu duhul blîndeței. Astfel în fața, în manierele, în întreaga ținută a învățătorului, elevul se observe acel spirit și acele sentimente, ce el doarece se deștepte în inima elevilor.

Dl Al. Galea susține, că studiul cel mai cu succes propus în școlile noastre, este studiul religiunii, ceea-ce, trebuie se o recunoștem, e un eflux al religiosității poporului nostru. Adece în această direcțiune întâmpinăm cele mai intensive idei apercetive în sinul tinerimei noastre, e lucru firesc, prin urmare, ca și rezultatul în această direcțiune se fie mai sigur. Din această împrejurare însă nu se poate deduce decădere simțului religios-moral, ci tocmai contrariul.

Dl C. Cristiu, observă, că dacă în genere se poate constata o reducere a simțului religios-moral în timpul nostru, aceea se nu ne surprindă, pentru-că în vechime se propunea religia cu considerare numai la recitare, și puțin pond se punea pe aceea ca elevul se și simtă, ce i-se predă. Dela procedura metodică de astăzi însă, ce ne preocupă și pentru moment, putem fi siguri, că vom dobândi rezultate mai bune.

Dl T. Măhăra, recunoșce adevărul aserțiunii autorului, că se observă o degenerare a simțului religios-moral, din care motiv și trebuie se luăm angajamentul și dispozițiile necesare, ca să împedecăm lățirea acestei scăderi în sinul poporului nostru. (Va urma.)

Din diecesa Caransebeș

(Alegerea deputaților congresuali). Ținerea sinodelor pentru alegerea deputaților mireni la congres pe noul period de 3 ani, e fixată pe 7 Novembre, ear a deputaților clericali pe 4 Novembre.

*

(Denumire de protopresbiter). În tractul Buziașului a fost denumit protopresbiter dl Ioan Pepa, fost preot în Mehadia.

Revista internă

Chestia cuotei.

Deputațiunea maghiară pentru cuotă s'a constituit și cercă să-și precizeze postulatele pentru o eventuală înțelegere cu deputațiunea austriacă. După „P. Napló”, numai puterea financiară reală a celor 2 jumătăți ale monarhiei se poate lua de basă la stabilirea proporției, în care ele vor avea să contribuie la spesele comune. Nici decum însă numărul populațiunii. Chiar dacă între cele două deputațiuni n'ar succeda o apropiere, — precum se svonesce — nu va urma intervenția Monarchului, ci guvernele vor continua pertractările, ducîndu-le înaintea parlamentului. În ultima analiză, când nici acesta n'ar duce la rezultat, legea dă Monarchului dreptul să decidă în chestia stabilirii cuotei.

DIN BUCOVINA

(Manifestațiunea preoției române) Venim a întregi pe baza datelor aduse de ziarul național „Patria”, scurtul comunicat, ce l'am publicat asupra adunării dela 30 Octobrie n. a preoției române bucovinene.

Adunarea a fost deschisă de dl prof. Euseviu Popovici, prin rugăciunea „Împărate ceresc” și o vorbire fulminantă, în care arată scopul adunării. Nu spre a face demonstrațiuni în contra cuiva, nici spre a aprecia activitatea sau ținuta metropolitului, ci spre apărarea onorei vătămate și a prestigiului preoției și bisericeii s'a adunat clerul român. Se precisează din capul locului atitudinea clerului român față de guvern și metropolitul său, contra căruia nimic nu se însenază, ci din contră se imploră preste el grația cerescă, ca să lăsușină sfintelor sale bisericici, drept, cinstit, îndreptînd cuvîntul adevărului dumnezeesc. Mulțumind apoi celor prezenți pentru că au binevoit a urma învitarii, îi rîgă să alăgă un president ad hoc, doi vice-președinți și doi secretari.

După îndeplinirea acestora, alesul president, dl prof. Euseviu Popovici, citește textul unei telegrame menite spre a fi trimisă imediat direct la adresa Maj. Sale.

Eată-o:

Cătră Majestatea Sa c. r. apostolică în Viena.

Preoțimea ort. orient. română din Bucovina, adunată astăzi în 30 Octobrie în Cernăuți cu scopul de a transmite petițiuni în afaceri vitale comune la adresa D-lui Archiepiscop și cătră Inaltul ministeriu, subterne cu totă reverința Majestății Văstre c. r. apostolice asigurarea omagială a fidelității profunde și neștrămutat înrădăcinată în inimile preoției ort. or. române din țara acesta și în inimile precum a fiilor lor trupești așa și sufletești, a supunerii și iubirii cătră Majestatea Văstră, cătră Inalta casă împărătească și cătră augusta monarhie austro-ungară.

Preasupulit president al adunării, Euseviu Popoviciu, archiepiscoper și prof. univ.

Se cetesc apoi adresele către miniștri și Metropolit, una drept justificare contra înculpării ridicate de presidentul țerei cu ocaziunea recepțiunii de gratulare din 18 August în contra acelei părți a preoților ort. or. ai Bucovinei, cari nu resping dela sine sau dela familiile lor purtarea colorilor naționale românești; a doua spre refrângerea adresei de încredere, prezentată nu de mult de către preoții ruteni Metropolitului și Presidentului țării și prin care se încredințază de nou o parte a preoției române.

Adresele au fost subscrise de 230 preoți.

S'a ales apoi o deputațiune de 10 preoți, cari se predee cele două adrese metropolitului și în fine s'a votat mulțumită generală și recunoștință neclintită ilustrului profesor de teologie dl Eus. Popovici pentru înțelepța conducere.

În ziua următoare, Marți s'a prezentat deputațiunea la Metropolitul Arcadie asigurându-l de obediența, ce fie-care preot i-o păstrează, dar protestînd contra suspiciunilor și advertisîndu-l asupra gravelor pericole, la cari e expusă biserica.

Metropolitul a promis, că va cumpăni foarte serios toate punctele adreselor și va

căuta după putință a mulțumi și preoțimea română.

Adresele preoțimii către prim-ministrul, ministrul de interne și cel de culte au fost expedite la Viena. — Prin ele se arată, că incriminările colorii naționale românești nu sunt colorile statului român, ci colorile dela 1848—1849 ale fidelilor Români transilvăneni devotați împăratului, colorii purtate publice și din capul locului de către societatea academică „Junimea”, și că ele nici când n’au fost interzise, și se respinge totodată imputarea de iubire neadeverată către Împărat și țără, făcută clerului de către presidentul țării.

(Teologii pentru profesorii lor) Studenții români dela facultatea teologică au adus entusiaste ovațiuni profesorilor lor, pentru apărarea desinteresată a bisericii ortodoxe române. În răspunsul lor profesorii au accentuat, că se bucură de entuziasmul tinerimei teolog., și că e datoria preoțimii să lupte pentru adevăr și dreptate. Întru toate se urmeze viitorii membri ai preoțimii cuvintelor Mântuitorului: Dați cele ce sunt ale lui D-zeu lui D-zeu și Împăratului cele ale Împăratului, atunci vor fi preoți adevărați în via Domnului și cetățeni buni. —

Judecând rezultatele adunării, chemate a repara onoarea atacată a bisericii române bucovinene, ele sunt pe deplin satisfăcătoare. Dar aceste „isbânzi morale” încă nu însemnă încetarea luptelor, ci numai pregătiri pentru ca prin fapte să se câștige drepturile, cei competenți bisericii ortodoxe române din Bucovina, după trecutul ei istoric. Stăm numai în fața preludiului unor acte, ce au să urmeze, și cărora le dorim isbândă perfectă!

Din tractul Mercurei

(Sinod protopresbiterial) Sinodul protopresbiterial al tractului Mercurei, întrunit Joi în 21 Octombrie a. c. st. v., în ședință, a votat susținerea tractului protopresbiterial al Mercurei cu sediul în Mercurea, aducând următorul conclud:

„Din interes național-cultural-bisericesc fiind impusă susținerea tractului, prin situațiunea și extensiunea lui, pentru promovarea mai cu succes a progresului moral și material al parohiilor prin vizitarea și întreținerea mai desă a protopresbiterului, — tractul protopresbiterial al Mercurei se susține, ear salariul protopresbiterului se ameliorază de așa, ca subvențiunile de până acum din fondurile parohiale, — duplicate — să între în fondul protopresbiterial, și de acolo să se dea protopresbiterului un adaus anual la salar de 500 fl.

„Propunerea părintelui Romul Pop, ca pentru alimentarea mai viie a fondului protopresbiterial:

- fiacă parochie să plătescă acolo din fondul administrativ parochial câte un crucer de fiacă suflet din parochie; ear unde această fondul acela nu o pôte suporta, ca fondului să i-se pôte capitalisa cel puțin 10% din venitul său brut, — diferența se impune credincioșilor parochiei;
- fiacă suflet din protopopiat să contribuie câte un crucer;
- de fiacă botez și îngropăciune să se încasseze câte 5 cruceri;
- fiacă elev dela școlele confesionale din tract, la înmatriculare să plătescă câte un crucer pentru fondul protopopesc;
- fiacă preot și învățător din tract să plătescă câte 1/2 % după salariul său, — se ține în evidență și comitetul se îndatorază să o studieze, ca la timp mai oportun să fie aplicată“.

R.

Revistă externă

Regele Sârbiei la Viena.

Zilele trecute regele Sârbiei fiind la Viena, n’a fost primit de Monarchul nostru. Asupra motivului, pentru care Regele Alexandru al Sârbiei n’a fost primit de Monarchul, se anunță oficial următoarele:

Când Regele Sârbiei a pornit în voiajul spre Meran, trebuind să treacă prin Viena a întrebat la Curtea austriacă, dacă ar fi mai potrivit să facă visita acum, sau după întorcerea Monarchului.

Și Regelui Sârbiei i-s’a comunicat: că Monarchul în acel timp se afla la Gödöllő și numai la sârbătorea tuturor S-ților se va întorce în Viena și că Monarchul s’ar bucura foarte mult de a putea primi la Viena pe Regele Sârbiei la întorcerea sa din Meran.

Din întâmplare Regele Greciei a sosit în Viena tocmai în timpul când Monarchul se întorse de la Gödöllő și de ore-ce Regele George se întorcea în Grecia, se înțelege că eticheta Curței cerea ca Monarchul să viziteze pe Regele George.

Pôte că în Sârbia se vor găsi mulți cari să atribuie o însemnătate politică acestei întrevederi, dar lucrurile stau așa: Regele Alexandru va fi primit la reîntorcere de Monarchul nostru.

Răsboiul din Africa-Sudică.

Cu totă reserva foilor engleze, se susține totuși, că orașul Ladysmith ar fi căzut în mâna Burilor și prin acesta unul din cele mai însemnate puncte în provincia engleză, Natal, au trebuit Englezii cu perderi considerabile, să-l părăsescă. Deasemenea se aduce scirea, că și localitatea Colenso a fost evacuată din partea Englezilor, rămânând pradă învingătorilor Buri.

Deși învingerile acestea îndreptătesc la concludii nefaste pentru Englezi, nu trebuie să se părădă din vedere, că masele trupelor engleze sunt încă pe drum și numai în 13 Novembre va sosi în Africa un transport însemnat, dar apoi când vor sosi toate puterile, ce și le concentrează Anglia, s’oștea răsboiului probabil va lua altă direcție.

Se anunță din Roma, că papa Leo XIII a făcut demersuri indirecte, ca să pôte interveni pentru încetarea războiului, dar guvernul englez nici nu vrea să audă de această intervenție.

O rugare. *)

P. O. domni protopresbiteri, cărora li-s’au trimis prin Maiu 1896 în comisiune broșuri din „Monografia economică-culturală a comunei Gura-Rîului” de subscrisul, și până azi încă nu le-au desfăcut, — sunt cu stimă rugați, să-le împartă acelea gratuit în câte un exemplar pe la bibliotecile populare, comunale și școlare din tract, ear’ despre efectuita distribuire să binevoiască a da socotă publică.

Gura-Rîului, în 16 Octobrie 1899.

Ioachim Muntean
preot gr.-or.

NOUTĂȚI

Parastas pentru fericita Ioana Bădila. Sâmbăta trecută s’a servit în biserica din Sibiu-cetate parastas festiv pentru odichna sufletului fericitei fundătoare *Ioana Bădila*. A celebrat Inalt Preasfințitul nostru Metropolit *Ioan*, asistat de Preacuvioșia Sa archimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, de protopresbiterul Ioan Papiu și de diaconul Demetriu Câmpean. Cântările le-a executat corul seminarului nostru „Andreian”. Au luat parte: soțul și rudeniile repozatei mecenate, membrii Consistorului archidiececan, Comitetul „Asociațiunei”, elevii seminariali în frunte cu corpul profesoral, și alt public numeros.

I. P. S. nostru Metropolit în suburbiul-inferior. Eminența Sa Inalt Preasfințitul nostru Archiep. și Metrop. în îngrijirea părintescă, ce o are pentru toți credincioșii Săi deopotrivă, a aflat de bine a cerceta Dumineca trecută, (24 Oct. v.) și pe fiii sufletesci din Suburbiul-inferior, oficiind serviciu divin în biserica de acolo. Eminența Sa însoțit de distinsă suită sosește la 10 ore a. m. în numita parochie. E primit de uralele entusiaste ale poporului parochial, adunat în număr mare înaintea sfinte biserici, a cărei ușe era îmbrăcată în flori și verdăță, purtând deasupra inscripția „Bine ați venit”. Indată după întrarea Eminenței Sale în biserică, s’a început sfânta liturgie, la care a servit însuși Eminența Sa asistat de Ilustritatea Sa dl archimandrit și vicariu Dr. Ilarion Pușcariu, apoi P. On. D-ni: protopresbiter Ioan Papiu, asesorii consistoriali Zacharie Boiu și Mateiu Voilean, directorul seminarial Dr. Eusebiu Roșca, de păr. adm. C. Dimian și diaconul D. Câmpean. Răspunsurile liturgice le-a executat corul seminarial.

*) On. redacțiuni ale ziarelor române sunt rugate a reproduce această notiță.

La sfârșitul sf. liturgii Eminența Sa a ținut poporului o cuvântare frumoasă și plină de învățătură înțelepte, la care a răspuns în numele poporului păr. administr. Dimian, mulțumind Emin. Sale pentru înalta cinste ce a făcut-o parochienilor prin prezentarea Sa în mijlocul lor, și promite a urma bunelor și înaltelor Sale povețe.

Alegeri pentru congres. Colegiul electoral din cercul Sibiiului a ales astăzi pe Ilustritatea Sa D-l Dr. Ilarion Pușcariu, vicar și archimandrit, de deputat clerical la congresul național-bisericesc. Au fost de față 60 preoți, cari după alegere s’au prezentat la Inalt P. S. nostru archiepiscop și metropolit *Ioan* sub conducerea comisariatului cons. *Zacharie Boiu*, care a ținut o scurtă alocuțiune, prezentându-i omagiile și făcând supunere a clerului adunat.

La acesta a răspuns I. P. S. Sa mulțumind pentru prezentare și folosind ocașiunea, a dat tuturor povețe părintești, pastorale și archierescă binecuvântare.

Colegiul întreg s’a prezentat la Preacuvioșia sa dl vicariu, prezentându-i credențiionalul și felicitându-l. Preacuvioșia sa le-a mulțumit în cuvinte alese.

La mormântul lui Gozdu. Fidel frumosului obicei din trecut, tinerii universitari din Budapesta și în special ștudentii fundațiunii „Gozdu”, au ținut și în anul acesta de datorință a lor, a arangia la 1 Novembre n. un pelerinaj la mormântul fericitului Emanuel Gozdu în cimiterul „Kerepes”, unde s’-și depună tributul de venerațiune și recunoștință către memoria marelui Mecenate. Acest act de pietate a reușit și acum spre deplină mulțumire. A asistat un public distins și numeros. Tinerimea universitară și „ștudentii”, încă s’au prezentat în număr neobișnuit de mare. La mormânt s’au rostit două discursuri frumoase, unul în numele ștudentilor, din partea d-lui I. Lăpădat stud. filos. și altul, pe care-l vom și publica, în numele tinerimei, din partea d-lui Vasile Stan, stud. fil. Corul tinerimei sub conducerea zeolosului dirigent V. Stan a executat pătrunzător cântările: „Cu sfinții odichnesce”... „Cu ducherile dreptilor”... și „Vecinica pomnire”!“...

Almanach literar. Comitetul societății de lectură „Petrul Maior” din Budapesta ne trimite un apel, prin care se anunță publicul român, că cu ori-ce preț voese a duce la îndeplinire cestiunea *almanachului* și rōgă pe cărturarii români să contribuie la reușita și isbânda acțiunei prin „lucrări din ori-ce strat al limbei, literaturii și istoriei noastre române”. Cei-ce doresc a lucra pentru almanach sunt rugați a se însinua cel mult până la 15 Decembrie n., ear lucrările să se trimită în tot cazul până în 15 Martie 1900. Insinuările să se facă la adresa societății (Molnár-utca 20, II, 10. A).

Lista civilă. Prin foile ungurești se svonește știrea, că guvernul actual s’ar fi angajat, ca dela 1900 încolo să urce cheltuielile cu susținerea Curții, cu 2 milioane cor. În bugetul pe anul acesta însă lista civilă e tot cu suma din anii trecuți, adică 9,300,000 corone. La început Ungaria a dat pentru acest scop 3,650,000 fl., s’a urcat apoi la 4,650,000; ear pricina sporirii plănute acum ar fi: că la 1868, când s’a hotărât suma actuală, nu erau maiori decât numai 38 membri ai Casei domnitoare. Acum sunt însă 72, și conform regulamentului, fiacă membru al casei Habsburgice trebuie să primescă anual un apanagiu de 50.000 florini din lista civilă a M. Sale Monarchului. Dându-se aceste sume, se înțelege că restul nu prea se ajunge pentru întîmpinarea cheltuielilor de la Curte. E vorba deci, ca suma listei civile să se urce în ambele jumătăți ale monarhiei, cu 5,400.000 corone, așa că pe viitor lista civilă ar reprezenta în total suma de 24,000,000 corone. Din urcarea aceasta ar veni pentru Ungaria o sarcină de 2,600,000 corone.

Vesti diplomatice din România. D-l Al. Ghica, agent diplomatic la Sofia, a fost numit ministrul la Constantinopole.

În locul d-lui E. Mavrocordat, numit ministrul la Belgrad, — d-l Theodor Ghica a fost înaintat șef de cabinet al ministerului de externe.

D-l Mișu, secretar general al ministerului de externe va fi înaintat încurând agent diplomatic la Sofia.

D-l Al. Florescu va fi numit secretar general al ministerului de externe.

Foc în Gura-rîului. Precum ni se scrie, în Gura-rîului a băntuit Joia trecută un foc, căruia au căzut jertfă edificile economice a 14 familii, mai multe vite, apoi bucate,

nutreț, etc. Dintre cei nenorociți numai 4 inși au fost asigurați, dar și aceștia cu sume relativ cam mici. Cei loviți mai greu de sorte sunt aviași la caritatea creștină.

Focul a fost localizat din partea pompiștilor din Gura-rîului, Orlat, Cristian, Săcel și Seliște, cărora li se exprimă deplină recunoștință.

Hymen. D-l Gavril Gherman, absolut de teologie și învăț. în Mohu și D-șora Maria S. Piso, își vor serba cununia Duminică, în 7/19 Novembre a. c. la 2 ore p. m. în biserica gr. or. din Mohu. — Felicitări!

Sfârșitul lumii. Precum anunță o telegramă din Buenos-Ayres, asupra orașului Valparaiso a apărut deja la orison cometul *Biela*, și se apropie cu mare celeritate de Pământul nostru, cu care, după calculul astronomilor, se va ciocni în noaptea de 13 Novembre n. a. c. între orele 2 și 3. Între locuitorii de acolo acum e mare panica, pentru-că din acest carambol ceresc omienii superstițioși prevestesc nimicirea Pământului, sfârșitul lumii! Téma însă e fără temei, căci sdoburile acestui comet deja la înălțimea de 160 km. de Pământ vor arde, se vor resfira în aer și vor căde în formă de astri; ear noi vom avé prilej a ne delecta în un aspect admirabil. Va fi o plōie minunată de stele, cum dela 1866 nu s’a mai văzut. Leonizii (așa se numesc acești astri) vor căde ca zăpada iarna. Din astri însă — n’avem témă — nu va fi desastru. Pentru-că după cum spun astronomii, cometul *Biela* deja la 1845 a avut un „ataire” cu Pământul, și din ciocnirea de atunci a eșit Pământul biruitor, ear *Biela* s’a desfăcut în două, formându-se doi cometi, plutind fiacă în altă direcție a universului, ear acum unul din aceștia se întorce earăși la noi, venind direct, ca la 1845.

Téma de sfârșitul lumii de altfel e veche. Deja la anul 1000 d. Chr. omienii îl așteptau cu cea mai mare resemnare. Credința în această părere era atât de fermă, încât lumea se întorse de îndosele. Omienii nu mai lucrau, ci trăiau numai în giumbușuri și petreceri. Astfel de casuri s’au mai repetat apoi în cursul vremilor, cu deosebire în Rusia cea atât de superstițioasă. Ba la 1844 (coincide cu apariția cometului *Biela*) s’a format și o sectă formală de acest fel, numită *adventistă*, care numără până acum vr’o 65,000 aderenți, prin Statele-Unite, Germania, Rusia, Italia etc. Pentru răspândirea învățăturilor ei, această sectă cheltuiește pe fie-care an peste 2000.000 lei, posedă 11 tipografii, publică în 15 țări și în 36 limbi, un număr de 86 gazete, cari nu au mai puțin de cât 400.000 abonați. Are școli, infirmerii și temple, și speră a cuceri lumea înainte de disparițiunea ei completă.

Primul adventist, Wiliam Miller, a observat din cetirea scrierilor profeților, că lumea nu-i departe de sfârșit. Esdra și Daniil au declarat, că lumea va mai trăi încă 2.300 zile, sau după alte tradiții 2.300 ani, după reedificarea Ierusalimului. — De ore-ce Ierusalimul s’a ridicat cu 457 ani înainte de era creștină, trebuia ca anul 1844 să aducă cu el și sfârșitul lumii. Numitul an a trecut fără nici o catastrofă, dar credința sectei adventiste a rămas neștrămutată. Ea a căutat să dea o explicare și a găsit-o: Sfârșitul lumii a venit deja, dar judecătorul suprem e ocupat acum cu judecarea lui Adam, a fiilor lui și cu a tuturor strămoșilor noștri; când se va isprăvi cu aceștia, vine și rândul omienilor actuali. Dar cât va dura aceasta, secta adventistă nu o pôte spune, ear noi nu ne batem capul a-o descoperi...

Răsboiul din Transvaal are de urmare sistarea exploatării minelor, deci bani mai puțini, ear viața tot mai grea. La noi aduce loteria de clasă mulți bani în circulație și prin acesta au scăpat viața a familii întregi de miserie prin câte un câștig mare. Se recomandă în atențiunea cetitorilor firma Török & Co din Budapesta, care în urma norocului, solidității și încrederii, se bucură de o predilecție deosebită. Numita firmă servește comisiunile intrate, punctual, prompt și culant. Prețul losurilor de clasa I. pentru 1/1 los fl. 6.— 1/2 los fl. 3.—, 1/4 los fl. 1.50 1/6 los 75 cr. Se recomandă cumpărarea de losuri dela firma A. Török Co. Budapesta, Váci körut 4/a.

Notiță literară.

A apărut:

„Gramatica limbei române” pentru cl. I. și II. gimn. reală și civilă, de *Nicolae Bogdan*, profesor, Brașov. Preț 2 corone. —

„Familia”, numărul din Dumineca trecută are la locul prim portretul împreună cu biografia de toți stimatului d-n profesor seminarial Dr. D. P. Barcianu, care și-a ilustrat viața prin muncă neobosită întru avântul cultural al poporului nostru. Atenția onorifică, ce se dă distinsului bărbat — spre decorația seminarului archidiececan, — e pe deplin meritată.

Nr. 579/1899

[227] 2—3

Concurs

In sensul ordinului consistorial dto 22 Septembrie a. c. Nr. 6255 Bis. pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Bărâsci cu filiile Dumesci și Lungșora, protopresbiteratul Iliei, prin această se escrie concurs a treia oră cu termin de 30 zile dela prima publicare în țiarul „Tel. Rom.”

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch dau un venit anual de 421 fl. 42 cr., iar recurenților cu calificatiune mai bună, încât nu ar primi care-va ajutoriu dela stat, li se va da ce se va putea dela Preavener. Consistoriu.

Concurenții și pot lua informațiuni despre starea acestei parohii la oficiul protopresbiteral sau parochial.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne petițiunile lor concursuale instruite conform normelor din vigóre la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul sus-indicat.

Ilia, la 6 Octobree 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Iliei.

Avram P. Păcurariu
protopresbiter.

Nr. 286/1899

[221] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan sistemisat în parochia Măgura, cu filia Jeledinți, din protopresbiteratul Orăștiei, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: jumătate din venitele parohiei, care este de clasa a III-a.

Ceice doresc a ocupa postul acesta, sunt avisați a-și așterne cererile concursuale, instruite conform normelor în vigóre, subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Orăștie, 6 Octobree, 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Orăștiei, în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Vasile Domșa
protopresbiter

In Tipografia archidieceșană
a apărut:

ACAFTISTUL

Preasânței

Născătoare de Dumneșeu

și

alte rugăciuni

urmate de Sinaxarin pentru tot anul și Pășchălie.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat . . . fl. —.85
jumătate pânză . . . „ 1.05
în piele roșie . . . „ 1.25
Ediția fină în piele neagră . . . 2.—
piele chagrin „ 2.60
în mătase „ 3.85

Se află de vânzare la

Libraria Tipografiei archidieceșane,
Sibiuu.

In Tipografia și librăria archidieceșană Sibiuu, se află de vânzare:

Cuvântări bisericesci

de

Dr. Theol. George Popoviciu
protopresbiter ort. român în Lugos

broș. à fl. 1.50 sau lei 3.50.

Religiune și sciință,

disertațiune

de același autor

broș. 25 cr.;

și

Cuvântări bisericesci

de

Massillon, episcop de Clermont și membru al acad. franc.

traduse prin

Ioan Genț

paroch gr. cath. în Haieu,

Tom. I broș. fl. 2.50 sau lei 6.50

Se află de vânzare la

Librăria archidieceșană

1. Almanachul învățătorului român, anul I și II. Prețul unui exemplar 1 fl. v. a., partea II 70 cr., porto 5 cr.
2. Calendarul bibliotecii noastre pe anul 1900, prețul 28 cr., porto 5 cr.
3. Conferințele învățătoresci din archidieceșana ort. rom. a Transilvaniei, ținute în 18/30 și 19/31 August 1898. Prețul 1 fl., porto 15 cr.
4. Geografia pentru școlele populare, clasa III și IV, de V. Goldiș, prețul 35 cr., porto 5 cr.

Din „Biblioteca teatrală”

au apărut până acum următoarele broșuri:

Nr. 1.	Sóre cu plóie, comedie într'un act de Iosif Vulcan	20 cr.
Nr. 2.	Idil la țară, comedie într'un act, localisată de Maria Baiulescu, după Juin și Flerx	20 „
Nr. 3.	Biletul de tramvai, comedie într'un act de Gr. Mărunțianu	15 „
Nr. 4.	Un om buclucaș, comedie într'un act, localisată de Maria Baiulescu, după M. Michel și Labiche	20 „
Nr. 5.	Trei doctori, comedie într'un act, localisată din l. germână de Virginia A. Vlaicu	20 „
Nr. 6.	Pălăria ceasornicariului, comedie într'un act, de Mdm. Emile de Girardin, localisată de A. G. N.	25 „
Nr. 7.	Unde dai și unde crépă, comedie în 2 acte de Alexandru Cosmar, localisată de Iuliu Popescu	25 „

NOU! Pro 1900 NOU!

a apărut:

Calendariul

archidieceșan,

neapărat de lipsă pentru fie-care preot și învățător.

Se pôte procura dela

Librăria archidieceșană, Sibiuu,

cu prețul de 30 cr. + porto postal 5 cr.

Câștigul cel mai mare

în cazul cel mai favorabil

[224] 4—8

1.000,000 Coróne.

Consemnarea

tuturor celor 50.000 câștiguri

Cel mai mare câștig în cel mai favorabil cas

1.000,000 Kronen

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt.

Kronen	
1	Prämie mit 600000
1	Gew. à 400000
1	„ „ 200000
2	„ „ 100000
1	„ „ 90000
1	„ „ 80000
1	„ „ 70000
2	„ „ 60000
1	„ „ 40000
5	„ „ 30000
1	„ „ 25000
7	„ „ 20000
3	„ „ 15000
31	„ „ 10000
67	„ „ 5000
3	„ „ 3000
432	„ „ 2000
763	„ „ 1000
1238	„ „ 500
90	„ „ 300
31700	„ „ 200
3900	„ „ 170
4900	„ „ 130
50	„ „ 100
3900	„ „ 80
2900	„ „ 40
50,000	Gew. u. Pr. im Betrage 13.160,00

In curând începe a cincina mare loterie de clase reg. ung. Ea conține

100,000 și 50,000
losuri originale și câștiguri în bani

ășadar jumătate din losuri trebuie să fie trase conform specificărei alăturate și prospectul de câștig este enorm de mare.

In total vin treisprezece milioane 160.000 coróne spre deciderie sigură. Cel mai mare câștig în cazul cel mai favorabil

Un milion coróne.

Binevoitoare comande urgente de losuri originale cu prețul original stabilit după plan

pentru un întreg los original I. classă fl. 6.—
„ o jumătate „ „ I. „ „ 3.—
„ un pătrar „ „ I. „ „ 1.50
„ o optime „ „ I. „ „ .75

se expedeză cu rambursă sau pe lângă trimiterea înainte a sumei. Liste oficióse se expedeză după tragere, planuri stau la dispoziție gratis. Tragerile se efectuesc publice sub supravegherea guvernului reg. ung.

Ne rugăm pentru comande cel mult până la

16 și 17 Novembre a. c.

în care și se ține și tragerea, direct la

A. Török & Co.

colectorii principali

ai loteriei de clase reg. ung.

Budapesta. V. Waitznerring 4a.

Multe și fórté mari câștiguri am solvit noi prea stimaților nostri clienți și anume în timp scurt preste două milioane coróne.

Scrișóre de comandă de tăiat.

Herren A. TÖRÖK & Co., Budapest.

Ersuche um Zusendung von Original-Loos I. Classe der königl. ung. priv. Classenlotterie nebst amtlichen Plan.

Der Betrag von fl. . . . . ist per Nachnahme zu erheben. } Was nicht gewünscht folgt durch Postanweisung. } bitte zu durchstreichen

Genauere Adresse.